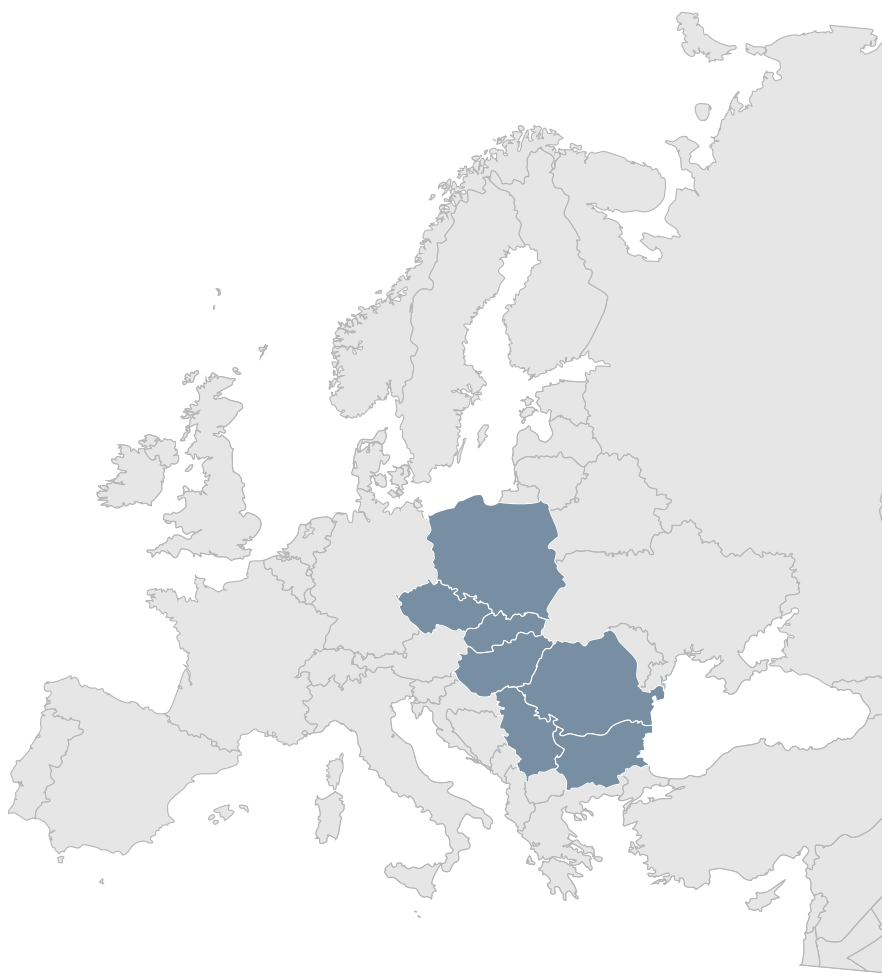

DOUBLE TROUBLE

DE CE ROMÂNIA AR TREBUI SĂ RENUNȚE LA PLANUL DE A
CREA DOI CAMPIONI NAȚIONALI PE PIAȚA DE ENERGIE

COMUNICAT DE PRESĂ

DOUBLE TROUBLE

De ce România ar trebui să renunțe la planul de a crea doi campioni naționali pe piața de energie

Compania de consultanță Candole Partners, cu sediul în București și Praga, a lansat un raport critic la adresa planului guvernului de a crea două companii integrate vertical în sectorul de energie. Raportul analizează impactul acestei politici asupra competiției pe piața de electricitate din România, asupra investițiilor private și a prețurilor. Contrar argumentelor guvernului, raportul demonstrează că această decizie distorsionează competiția, îndepărtează investițiile private și majorează prețurile.

Raportul complet poate fi accesat pe www.candole.com/research

Raportul va fi disponibil și în limba română începând cu data de 9 Februarie 2011.

“Arătăm că România se va transforma din una dintre cele mai competitive piețe europene într-o piață închisă” afirmă autorul raportului, Răzvan Grecu.

“Există temeri serioase referitoare la transformarea pieței într-una semi-monopolistă din moment ce ambele firme ar fi controlate de o singură structură guvernamentală. Astfel, nu va exista o competiție reală între cei doi producători de energie electrică, iar probabilitatea cartelizării ar crește.

Investițiile private ar fi excluse ca urmare a controlului exercitat de duopol asupra sectoarelor de generare a energiei electrice și mineritului. Hidroenergetica și Electra ar avea astfel capacități de producție disponibile suficiente pentru a satisface cererea de electricitate (atât pentru cererea de bază cât și pentru cea de vârf) pe termen mediu și scurt. Crearea unei piețe competitive nu ar mai avea aproape nicio șansă, ținând cont mai ales de costurile variabile scăzute asociate activelor moștenite ale Hidroelectrica și Nuclearelectrica. Duopolul ar avea capacitatea să împiedice intrarea unor noi participanți pe piață din cauza integrării verticale a Hidroenergetica și Electra, în special prin intermediul controlului pe care îl exercită asupra minelor de cărbune.

Studii recente au stabilit o legătură de cauzalitate între concentrarea pieței, marjele de profit ale producătorilor de energie și prețurile energiei electrice angro. Concluziile acestor studii sunt aplicabile și României. Concluzionăm că, prin implementarea acestei politici, marjele de profit ale celor două companii ar crește de la 24% la 86%-127% comparativ cu prețurile din 2008. Consumatorii vor fi nevoiți să suporte aceste costuri în ciuda faptului că aproape jumătate din piața românească este una reglementată. Asta deoarece duopolul ar raporta costuri marginale mai mari decât cele competitive, considerate justificabile în formula de reglementare, ceea ce ar conduce la prețuri mai mari pentru consumatori.

Din aceste motive, credem că rațiunile invocate de guvern pentru implementarea acestei politici sunt false. Considerăm că adevăratul scop al respectivei politici este salvarea sectorului termoelectric bazat pe cărbune și a celui carbonifer. Guvernele care s-au perindat la conducerea României nu au reușit să soluționeze problema termocentralelor ineficiente pe bază de cărbune, care nu sunt competitive din cauza costurilor marginale de producție ridicate și care nu îndeplinesc standardele de protecție a mediului. Guvernele trecute nu au reușit să privatizeze acele active atunci când exista încă cerere, prin urmare se văd acum nevoite să le închidă deoarece acestea nu pot realiza investițiile necesare pentru conformarea la standardele de protecție a mediului. Guvernul speră să poată menține aceeași rată a angajării în sectorul termoelectric și a celui carbonifer prin subvenții încrucișate ascunse din sectoarele hidroenergiei și energiei nucleare, care sunt profitabile deoarece au costuri marginale scăzute. Costurile aplicării acestei politici vor fi suportate de consumatori sub forma unor prețuri mai mari ale energiei electrice.

Considerăm că aceasta este o abordare greșită. În loc să insiste cu aplicarea acestei politici, cu toate efectele sale dăunătoare demonstrabile, recomandăm guvernului să adopte următoarele măsuri:

1. Să protejeze și să încurajeze competiția emergentă de pe piața electricității. Să depună eforturi în vederea creării de piețe futures și spot lichide prin eliminarea birocrăției, precum și prin dezvoltarea și aplicarea susținută a unor reguli de tranzacționare clare și transparente. Odată îndeplinite aceste obiective, acesta ar trebui să desființeze piața reglementată. Prețurile de pe piețele competitive tind să fie mai scăzute decât cele de pe piețele necompetitive.
2. Hidroelectrica și Nuclearelectrica ar trebui să fie menținute în calitate de producători independenți și să fie privatizate, preferabil prin cotarea participațiilor majoritare. S-ar genera astfel lichidități de care bugetul de stat are mare nevoie și capital atât de necesar celor două firme. Acest capital ar trebui investit în dezvoltare (de exemplu în hidrocentrala de acumulare prin pompaj de la Tarnița-Lăpușești) și întreținerea activelor existente. Listarea de pachete minoritare prezintă riscul ca managementul, susținut de stat în calitate de acționar majoritar, să ia decizii care nu maximizează valoarea acționarilor, ci rentele, dacă ne uităm la ceea ce s-a întâmplat în cazul companiei CEZ din Republica Cehă.
3. Dacă guvernul este îngrijorat că Hidroelectrica și Nuclearelectrica ar putea obține rente economice (profit peste profitul normal într-o industrie în care există competiție) din cauza

costurilor marginale scăzute, ar trebuie să ia în considerare posibilitatea impozitării acelei rente și a redistribuirii ei prin programe sociale celor care își pierd locurile de muncă în urma restructurării sectorului termoelectric și a celui carbonifer.

4. Guvernul ar trebui să privatizeze acele termocentrale pe bază de cărbune și gaz natural pentru care există cerere și să le lase pe celelalte să falimenteze. Privatizarea ar aduce lichidități la bugetul central, precum și capital pentru companiile producătoare de energie pe bază de cărbune și gaz aflate în dificultate financiară. Permitearea acestui eșec nu ar afecta sectorul. În prezent, România deține suficiente capacități de producție și dacă cererea va crește într-adevăr, conform preconizărilor guvernului, investițiile private vor interveni pentru satisfacerea acestei cereri.

În concluzie, considerăm că existența unei piețe de electricitate competitive și transparente în combinație cu o serie de participanți profitabili pe piață, ar aduce mai multe beneficii consumatorilor români și statului, decât o politică ce ar conduce la crearea unor companii integrate vertical destinate să salveze sectorul termoelectric pe bază cărbune și cel carbonifer aflate în derivă. Beneficiile înregistrate de consumatori ar fi prețurile relativ scăzute ale electricității și inovația, ambele fiind rezultatul unor piețe competitive. Piețele transparente și competitive atrag investițiile care crează noi locuri de muncă. Companiile profitabile pot fi impozitate, iar fondurile astfel obținute pot fi redistribuite pentru sprijinirea celor afectați de restructurarea sectorului.”

CANDOLE RESEARCH

Răzvan Grecu, Head of Research

Phone: + 40.213.110.400

GSM: + 40.733.733.098

razvan.grecu@candole.com